

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-9/23-L

Název	Dětský domov, Jablonec nad Nisou, Pasecká 20, příspěvková organizace
Sídlo	Pasecká 20, 466 02 Jablonec nad Nisou
E-mail	dd-jbc@volny.cz
IČO	60 252 774
Identifikátor	600 029 107
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jan Řičář
Zřizovatel	Liberecký kraj
Místo inspekční činnosti	Pasecká 20, Švédská 27, 466 02 Jablonec nad Nisou
Inspekční činnost na místě	10. – 12. 1. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Charakteristika

Dětský domov, Jablonec nad Nisou, Pasecká 20, příspěvková organizace (dále „školské zařízení“, „dětský domov“) vykonává činnost dětského domova a školní jídelny v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Činnost provozuje na adrese Pasecká ulice č. 20, v bytě panelového domu ve Švédské ulici č. 27 a v pronajatých garsonkách ve městě v Jablonci nad Nisou, kde pobývá pět zletilých klientů na základě smlouvy o prodlouženém pobytu do ukončení studia. Nově byl získán byt pro rodinnou skupinu. Ve školském zařízení jsou umístěni chlapci a děvčata, kterým bylo soudem nařízeno předběžné opatření nebo ústavní výchova.

Nejvyšší povolený počet lůžek je 22, evidenční stav v době inspekční činnosti byl 15 dětí, fyzicky přítomných 14. Dětský domov eviduje pět dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, jedna dívka je na dlouhodobém pobytu v rodině. Děti jsou rozděleny do rodinných skupin s respektováním sourozeneckých vazeb. Vzdělávají se v místních základních školách, některé dojíždějí do středních škol mimo město. Stravování zajišťuje vlastní školní jídelna a stravovací zařízení škol, kam děti docházejí.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Školské zařízení je zaměřeno na osobnostní rozvoj dětí a jejich přípravu na návrat do běžného života. Stanovené cíle a rozvoj kompetencí jsou uvedeny ve školním vzdělávacím programu dětského domova, který srozumitelně a realisticky nastavuje úroveň kompetencí dětí dle jednotlivých věkových kategorií. Navazuje na něho roční plán výchovně vzdělávací činnosti, který obsahuje široké spektrum činností, metod a forem práce nutných k dosažení stanovených cílů. Kvalitně zpracované programy rozvoje osobnosti dětí (dále „PROD“) vycházejí ze Standardů kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče. Cíle však nejsou zaznamenávány do týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti. Od poslední inspekční činnosti funguje propojený elektronický systém, čímž se výrazně zkvalitnil přenos informací o dětech i činnost pedagogů. Pravidla přenosu informací jsou stanovena ve vnitřním řádu, v reálu jsou podpořena poradami pedagogů a každodenním kontaktem ředitele dětského domova (dále „ředitel“) se zaměstnanci i dětmi. Ředitel se s dětmi pravidelně setkává, diskutuje s nimi, praktikuje individuální pohovory, řeší jejich problémy i požadavky.

Organizační struktura odpovídá typu a velikosti zařízení. Ředitel delegoval některé pravomoci na hospodářku a vychovatelku. Nastavený vnitřní kontrolní systém je funkční. Ředitel sleduje podmínky, průběh a výsledky vzdělávací činnosti, písemně je zaznamenává a s pedagogy projednává. Uplatňuje externí supervizi zejména v oblasti sestavování a plnění programů rozvoje osobnosti dětí a poradenství. Dle potřeb dětí probíhá spolupráce s dalšími poradenskými zařízeními.

Personálně v počtu pedagogů je školské zařízení velmi dobře zastoupeno. V menší míře je zastoupen mužský vzor. Kvalifikaci nesplňuje jedna vychovatelka s vysokoškolským vzděláním, které chybí vzdělání ze speciální pedagogiky a dva nově zařazení asistenti pedagoga nemají kvalifikační studium. Od poslední inspekční činnosti došlo k převedení bezpečnostních pracovníků na asistenty pedagoga, tím se zajistila pedagogická činnost ve večerních hodinách. Služby pedagogů jsou nastaveny efektivně, umožňují vykonávat individuální práci s dětmi, což se odráží i v dobrých školních výsledcích, ve vzdělávání dětí na středních školách a v přípravě dětí na samostatný život.

Prostorové a materiální podmínky v samostatné bytové jednotce ve Švédské ulici a v garsonkách ve městě jsou velmi dobré. Přibližují se chodu běžné rodiny. Hlavní budova v Pasecké ulici je ve fázi příprav na rekonstrukci.

Finanční a materiální předpoklady školského zařízení umožňují funkční chod dětského domova. Jiné zdroje mimo dotací a vlastních příjmů školské zařízení nevyužívá.

Ředitel přijal ve sledovaném období opatření k minimalizaci rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví dětí. Vstupy do budovy jsou zabezpečeny proti vniknutí neoprávněných osob. S pravidly bezpečného chování jsou děti opakovaně průběžně seznamovány.

Celodenní stravování je poskytováno na dobré úrovni, nabídka stravování je v souladu se zdravou výživou. Vychovatelky vedou děti ke zdravému životnímu stylu.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaná výchovně vzdělávací činnost vycházela z týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti. Pedagogické pracovnice důsledně vedly děti k pravidelné domácí přípravě na školu a k pracovním dovednostem. Dodržování pravidel a zohledňování individuálních potřeb a schopností dětí příznivě ovlivňovaly výchovný proces. Aktivní řešení problémů, samostatné řešení úloh přispívalo k odpovědnosti dětí za výsledek své práce, k dokončení zadaného úkolu. Děti dostávaly zpětnou vazbu průběžným hodnocením v plnění zadaných úkolů. Vychovatelky cíleně podporovaly kompetence komunikativní a k učení. Důsledné vedení ke správným pracovním návykům, společně s aktivitami cílenými na kultivaci vztahů mezi dětmi, vytvářely vhodný předpoklad pro rozvoj pracovních a sociálních kompetencí. Děti vyjadřovaly vlastní názor a zároveň respektovaly názor druhých. Dostatek prostoru měly děti k relaxaci ve formě volných her a zájmových činností.

Děti se při sledovaných činnostech chovaly spontánně, byly slušné nejen vůči sobě navzájem, ale i ke všem zaměstnancům. Při osobních rozhovorech oslovené děti uváděly, že byly se svými právy a povinnostmi seznámeny, jsou v zařízení spokojené, nesetkaly se s žádným ponižováním ani fyzickým trestáním nebo agresí způsobenou jiným dítětem ani zaměstnancem. Svůj pobyt zde hodnotily převážně pozitivně. Ke svému hodnocení, popřípadě k jiným záležitostem, které se jich týkají, se mohou vyjadřovat. Využívají i možnosti individuálních rozhovorů s ředitelem. Nejsou omezovány v přijímání návštěv, mohou na samostatné vycházky, starší děti i na večerní vycházky. Děti dle vhodné situace v rodině jezdí pravidelně k rodičům či osobám blízkým. Návštěvy osob zodpovědných za výchovu i osob blízkých jsou možné kterýkoli den po dohodě se sociální pracovníci. Děti nejsou omezovány v přijímání a odesílání korespondence, služebním telefonem mohou volat bez poplatků.

Vzdělávání dětí připravujících se na budoucí povolání a zletilých nezaopatřených osob se uskutečňuje s důrazem na to, že se dítě nemá bát zkusit splnit si svůj cíl a jeho případné neúspěšné dokončení není prohrou. Zletilí jsou vedeni k péči o domácnost a zajištění jejího chodu. Posilování jejich zodpovědnosti a samostatnosti i kompetencí pro začlenění do běžného života po ukončení péče je v zařízení účelně a úspěšně realizované.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Děti jsou při příchodu do zařízení prokazatelně seznamovány s provozem i pravidly vnitřního řádu. U většiny dětí předcházela pobyt v dětském diagnostickém ústavu, kde byly komplexně diagnostikovány.

Při tvorbě PROD vychovatelky vycházejí ze zpráv dětského diagnostického ústavu a individuálního plánu ochrany dětí vydaný pracovníci orgánu sociálně právní ochrany dětí (dále „OSPOD“). Hodnocení PROD probíhá pololetně, průběžně na týdenním setkávání s ředitelem a měsíčně na poradách vychovatelů. Ze záznamů je doložitelné systematické sledování celkového rozvoje dětí, jejich emočního vývoje a hodnocení sociálních vazeb. Z chování a jednání dětí je zřejmé, že se cíle většinou daří plnit. Po vyhodnocení jsou v konkrétních oblastech doplňovány ve spolupráci s dítětem o další rozvojové cíle. Děti jsou vedeny k sebereflexi, která je předpokladem pro změnu negativního vzorce chování.

Systém hodnocení dětí vychází z vnitřního řádu. Udělována jsou pozitivní i negativní opatření ve výchově, výrazně převažují pozitivní, což je pro děti motivačním stimulem. Z negativních jsou to především omezené či zakázané vycházky. Kapesné je vypláceno v maximální možné výši. Vychovatelé vedou děti k hospodaření s penězi, možnost s nimi nakládat mají děti vesměs dle vlastního uvážení, čímž poznávají jejich hodnotu. Opatření ve výchově včetně udělení osobních darů jsou řádně zakládána do spisů dětí.

Pedagogové systematicky sledují výsledky vzdělávání dětí zejména při každodenní přípravě na vyučování. Pravidelně se informují ve školách o prospěchu a chování dětí, dochází na třídní schůzky, školní neúspěšnost operativně řeší důslednější kontrolou jejich přípravy nebo doučováním. O průběhu a výsledcích vzdělávání jsou osoby odpovědné za výchovu dětí seznamovány prostřednictvím telefonických nebo osobních kontaktů.

V prevenci rizikového chování jsou využívány vhodné aktivity, především turistika, plavání, cyklistika. Preventivní program uvádí konkrétní způsoby řešení rizikového nebo patologického chování dětí. Důraz je kladen na smysluplné využívání volného času dětí, osvojení sociálního chování, podporu zdravého životního stylu a vhodným přístupem zvýšení odolnosti dětí vůči rizikovému chování. Děti navštěvují zájmové aktivity pořádané jinými subjekty, což minimalizuje jejich segregaci od okolního světa a umožňuje navazování vztahů s vrstevníky. Vhodně jsou zařazovány jednodenní výlety a prázdninové pobyty. Dopad realizovaných preventivních aktivit je průběžně sledován a vyhodnocován. Od poslední inspekční činnosti k útěkům dětí nedocházelo.

Dětský domov opustily v roce 2022 dvě děti, které dosáhly zletilosti. Byl jim poskytnut peněžní příspěvek v maximální stanovené výši. Dětem před odchodem z dětského domova je poskytována poradenská, materiální i finanční pomoc i pomoc při hledání zaměstnání a ubytování. Velkým přínosem je velmi dobrá spolupráce se Statutárním městem Jablonec nad Nisou, neboť dětem, které opouští školské zařízení je nabídnuta ubytovna nebo sociální byt. Školské zařízení sleduje po ukončení pobytu dětí jejich začlenění do společnosti, převážně v prvních letech jejich samostatného života s nimi udržuje kontakty. Spolupráce s ostatními partnery, se školami, školskými poradenskými zařízeními, OSPOD, městem, zřizovatelem a zákonnými zástupci přispívá ke zkvalitňování vzdělávacího procesu a k rozvoji dětského domova.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Zavedení propojeného elektronického informačního systému.
- Zajištění nočních služeb asistenty pedagoga.
- Pokračují přípravy na rekonstrukci budovy Pasecká 20 Jablonec nad Nisou.

Silné stránky

- Spolupráce zařízení se Statutárním městem Jablonec nad Nisou významně pomáhá zletilým dětem v zapojení se do samostatného života.
- Kvalitně zpracované programy rozvoje osobnosti dětí a jejich vyhodnocování.
- Důsledná a systematická příprava dětí pro život mimo dětský domov.
- Motivace a posilování sebevědomí dětí ke splnění jejich profesního cíle.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V týdenních programech výchovně vzdělávací činnosti nejsou zahrnuty cíle z programů rozvoje osobnosti dětí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Zahrnout cíle z programů rozvoje osobnosti dětí do týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina DD č.j.: ZL-57/17-Š ze dne 29. 8. 2017, účinná od 1. 9. 2017, přijata usnesením č. 345/17/ZK Zastupitelstva LK dne 29. 8. 2017
2. Jmenování do funkce ředitele DD Jablonec nad Nisou ze dne 5. 6. 2019, s účinností od 1. 8. 2019
3. Výpis z rejstříku kol na školských zařízení ze dne 6. 1. 2023 (DD a ŠJ)
4. Výkaz o zařízení pro výkon ústavní-ochranné výchovy Z 14-01 k 31. 10. 2022
5. Personální dokumentace – doklad o nejvyšším dosaženém vzdělání, bezúhonnost a psychická způsobilost
6. Vnitřní řád za dne 1. 9. 2020
7. Školní vzdělávací program, školní rok 2022/2023
8. Roční plán práce, školní rok 2022/2023
9. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti (prosinec 2022, leden 2023)
10. Primární preventivní program
11. Osobní dokumentace dětí (PROD, opatření ve výchově, žádosti a povolení pobytu mimo školské zařízení)
12. Kontrolní činnost ředitele
13. Knihy denní evidence, školní rok 2022/2023
14. Zápisy z porad vychovatelů 2022/2023

15. Evidence útěků
16. Dokumentace k hodnocení finančních podmínek školského zařízení
17. Dokumentace k hodnocení bezpečnosti dětí
18. Dokumentace k hodnocení školního stravování

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

PhDr. Miloslava Paclíková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

PaedDr. Dana Rozkovcová, školní inspektorka

Bc. Irina Kopčanová, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.